

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๑/๒๕๕๒

วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งคำร้องของจำเลย (บริษัท วิสต้า แลนด์ จำกัด กับพวก) เพื่อขอให้ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕

ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งคำร้องของผู้ร้อง ซึ่งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการคิดดอกเบี้ยของโจทก์โดยอาศัยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ที่บัญญัติให้ธนาคารแห่งประเทศไทย ออกข้อกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ประกาศอัตราดอกเบี้ยสูงสุดได้เองนั้น เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ มาตรา ๕๗ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องได้ความว่า บริษัท ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ในคดี หมายเลขดำที่ ย. ๕๕๐๕/๒๕๕๑ ฟ้อง บริษัท วิสต้า แลนด์ จำกัด ที่ ๑ นายชาติ บุญดีเจริญ ที่ ๒ เป็นจำเลย ข้อหา กู้ยืม จำนอง ค้ำประกัน โดยให้จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ร่วมกันชำระหนี้เงินกู้เป็นเงิน ๒๖๒,๕๖๘,๖๖๕.๓๒ บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ ๑๕ ต่อปี จากต้นเงิน ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท นับแต่วันฟ้องจนกว่าชำระเสร็จแก่โจทก์

จำเลยทั้งสองยื่นคำให้การปฏิเสธฟ้องของโจทก์ทุกข้อ โดยเฉพาะจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้ร้อง ยื่นคำให้การและยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำให้การว่า ตามสัญญากู้เงินระบุให้โจทก์คิดดอกเบี้ย ตามประกาศที่โจทก์กำหนดเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยซึ่งมีอัตราเกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี และอัตราสูงสุด ร้อยละ ๑๕ ต่อปี โดยขณะทำสัญญาโจทก์กำหนดดอกเบี้ยไว้ในอัตราร้อยละ ๑๒.๒๕ ต่อปี ซึ่งโจทก์ อ้างประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย และประกาศโจทก์ที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยได้เอง โดยอาศัยอำนาจ ตามความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ การที่ธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดให้โจทก์ประกาศอัตราดอกเบี้ยเกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี หรือประกาศอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่เรียกเก็บจาก ลูกค้าหรือประชาชนโดยทั่วไปถือว่าเป็นการขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมาย เพราะพระราชบัญญัติ การธนาคารพาณิชย์ให้อำนาจธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่องเกี่ยวกับ ดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่ธนาคารพาณิชย์อาจเรียกเก็บได้ มิได้ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ธนาคาร พาณิชย์ประกาศเรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยได้เอง ดังนั้น ประกาศดังกล่าวจึงถือว่าไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ประกาศนาคาการแห่งประเทศไทยหรือประกาศของโจทก์เป็นประกาศที่ทำให้ประชาชนโดยทั่วไปที่เป็นลูกค้า จะต้องปฏิบัติตาม ประชาชนซึ่งเป็นลูกค้ามีสิทธิได้รับความคุ้มครองในฐานะเป็นผู้บริโภคตามกฎหมาย ตามประกาศกำหนดอัตราดอกเบี้ยของโจทก์หรือประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ออกโดยอาศัย พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ฯ จะต้องมืองค์กรซึ่งเป็นตัวแทนของผู้บริโภคให้ความเห็นชอบ จึงจะชอบด้วยรัฐธรรมนูญ แต่ประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยหรือประกาศของโจทก์ในเรื่องอัตรา ดอกเบี้ยไม่มีการดำเนินการตามกฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ไม่สามารถ นำประกาศดังกล่าวของโจทก์มาคิดอัตราดอกเบี้ยกับผู้ร้องได้และประกาศอัตราดอกเบี้ยของโจทก์ขัดต่อ ความสงบเรียบร้อยของประชาชนย่อมตกเป็นโมฆะ

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งข้อโต้แย้งของผู้ร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยว่า การคิดดอกเบี้ยของโจทก์โดยอาศัยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่บัญญัติให้ ธนาคารแห่งประเทศไทย ออกข้อกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ประกาศอัตราดอกเบี้ยสูงสุดได้เองนั้น เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ประกาศนาคาการแห่งประเทศไทยที่ออกโดยอาศัยพระราชบัญญัติ ฉบับดังกล่าว จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๕๗

มีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยคือ ประกาศกำหนดอัตราดอกเบี้ยสูงสุดของธนาคารพาณิชย์ที่ออกโดย อาศัยประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ย และส่วนลด ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๕๗ หรือไม่ ซึ่งในประเด็นดังกล่าวนี้ศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้วตามคำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๒ ว่า ประกาศนาคาการ แห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยและส่วนลด เป็นประกาศ ที่มีใ้ได้ออกโดยองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติ จึงไม่เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามความหมายของ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยอีก

โดยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ให้ยกคำร้อง

นายสุวิทย์ ธีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ